

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland**Datum ingekomen vragen : 10 december 2021****Datum GS-besluit : 11 januari 2022****Vragen nr. 128**Vragen van **dh. H.S. Mülder** (D66) over Klimaat adaptief bouwen

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 10 december 2021 door het lid van Provinciale Staten, **dh. H.S. Mülder** (D66), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

Afgelopen week heeft de Deltacommissaris een advies aan de ministers van Binnenlandse Zaken en Infrastructuur en Waterstaat gezonden¹. In het advies valt te lezen dat in de huidige woningbouwopgave weinig rekening wordt gehouden met het klimaat van de toekomst.

Eenzijds noemt de deltagommissaris buitendijks bouwen in regio's buiten de bescherming van dijken en duinen. Deze gebieden kunnen te maken krijgen met een zeespiegelstijging, waar de deltagommissaris rekening mee houdt. Woningen op dergelijke plekken kunnen dan te maken krijgen met wateroverlast, zoals men eerder dit jaar heeft gezien in Limburg en de gebieden rondom de grote rivieren.

Anderzijds noemt de deltagommissaris de kwaliteit van de bodem als mogelijk risico van woningbouw. Door invloeden van droogte, bodemdaling en (grond)waterstanden kan de woningbouw in verschillende gebieden op lange termijn beïnvloed worden.

Tezamen benoemt Glas dat mogelijk 820.000 woningen in Nederland gepland staan in kwetsbare gebieden². Ook Noord-Holland staat voor een grote woningbouwopgave. Gelet op de tijd die de aankomende plannen innemen, is het essentieel dat de plannen die vastgesteld worden getoetst zijn op mogelijke invloeden van zeespiegelstijging en bodemdaling. Deltacommissaris Glas stelt in het rapport expliciet dat er rekening moet worden gehouden met het klimaat van de toekomst in de verstedelijking.

¹ Zie, Briefadvies Deltacommissaris woningbouw en klimaatadaptatie, gepubliceerd 6 december jl, [Briefadvies Deltacommissaris woningbouw en klimaatadaptatie \(Spoor 2\) | Publicatie | Deltaprogramma](#)

² Zie, NOS Nieuws, gepubliceerd 7 december jl. ['820.000 woningen gepland in gebied dat kwetsbaar is door klimaatverandering' | NOS](#)

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN

Vraag 1:

Heeft de gedeputeerde kennis genomen van het advies Delta Commissie, en zo ja welke invloed denkt de gedeputeerde dat dit advies heeft op de noord Hollandse woningbouw opgave?

Antwoord 1:

Ja.

Het advies heeft geen invloed op de huidige geplande woningbouwopgave. Bij deze plannen wordt rekening gehouden met de gevolgen van klimaatverandering tot aan 2050 (droogte/hittestress/wateroverlast/overstromingen).

Vraag 2:

Staat de Gedeputeerde in contact met de Waterschappen over de geplande woningbouw en zo ja hoe staat deze bestuurslaag tegenover de toekomstige bouwplannen

Antwoord 2:

Ja.

In het reguliere vergunningenproces is geborgd dat de waterschappen de zogenaamde watertoets uitbrengen bij nieuwe ruimtelijke plannen en besluiten. We zijn samen met de waterschappen aan het onderzoeken hoe we de waterhuishoudkundige belangen nog beter vroegtijdig kunnen inbrengen bij ruimtelijke ontwikkelingen. Afgelopen zomer hebben we afspraken gemaakt met de waterpartners om aankomende jaren gezamenlijk van elkaar te leren hoe water meer sturend kan worden in de ruimtelijke ordening en hebben daarvoor “de uitnodiging, ruimtelijke ordening met water” opgesteld en ondertekend. Uitvoering vindt plaats vanaf 2022.

Vraag 3:

Zijn de plannen zoals gepresenteerd in de woningbouwmonitor die ten grondslag ligt aan het toekomstige masterplan Wonen klimaat adaptief?

Antwoord 3:

Deels.

De plannen die vermeld staan in de woningbouwmonitor zijn over het algemeen nog globaal uitgewerkt. Klimaatadaptatie zal zeker (en tijdig) bij de verdere uitwerking van de plannen meegenomen moeten worden door de initiatiefnemers en in overleg met betreffende gemeente en waterschap.

Er wordt op dit moment nog onvoldoende rekening gehouden met klimaatadaptief bouwen. De MRA heeft daarom een “basisveiligheidsniveau Klimaatbestendige Nieuwbouw” ontwikkeld. Met dit pakket aan ontwikkelingsvoorwaarden kunnen overheden bovenwettelijke minimeisen stellen. Naar verwachting ondertekent de provincie samen met de gemeenten van de MRA en ook overige gemeenten in Noord-Holland begin 2022 de Intentieovereenkomst Klimaatbestendige Nieuwbouw MRA. In dit afspraken document worden generieke doelen gecombineerd met verschillende leidende principes, hierdoor blijft er ruimte voor lokaal maatwerk. De intentie van de betrokken overheden is om dit te vertalen in eigen beleid en/of regelgeving.

Vraag 4:

Wordt in de plannen ook voldoende rekening gehouden met het verhogen van dijken en verbreden van duinen?

Antwoord 4:

Ja.

In het ontwerp Regionaal Waterprogramma 2022-2027 is vastgelegd dat we rondom de primaire keringen brede zones identificeren die worden gevrijwaard van nieuwe permanente ontwikkelingen die leiden tot een sterke verhoging van de kosten om een waterkering te versterken. Plannen in en om de keringen toetsen we hierop. Dit doen we zonder de ruimtelijke inrichting onnodig te veel op slot te zetten, maar wel om te kunnen anticiperen op de extra ruimte die nodig is vanwege klimaatsverandering.

Voor de regionale keringen hebben wij als provincie een wettelijke taak als het gaat om aanwijzen en normen van de regionale keringen. De regionale keringen met de normen hebben we vastgelegd in provinciale omgevingsverordening en opgenomen in de kaartviewer van de provinciale omgevingsverordening. De regionale keringen zijn als zones vastgelegd, met een extra beschermingszone die in de meeste gevallen overeenstemmen met de legger van het betreffende waterschap. Deze legger heeft echter zijn eigen juridische grondslag op grond van artikel 5.1 van de Waterwet. In artikel 6.77 van de Provinciale Omgevingsverordening 2020 zijn regels opgenomen over wat er wel en niet mag in en om de keringen en de beschermingszones. Hierdoor zorgen we samen met de waterschappen voor ruimtelijke borging van regionale keringen en de beschermingszones in bestemmingsplannen. De woningbouwplannen van de provincie worden hier ook op getoetst.

Vraag 5:

Wordt in de bouwplannen ook voldoende rekeningen gehouden met zwaardere regenval en ruimte voor afwatering van hemelwater?

Antwoord 5:

Ja, dat is wel onze verwachting.

Gemeenten zijn namelijk op grond van de Waterwet en de Wet milieubeheer onder meer verantwoordelijk voor:

1. het treffen van maatregelen ten einde structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken;
2. de inzameling en transport van stedelijk afvalwater,
3. en de inzameling en verwerking van hemelwater.

Het voorkomen van wateroverlast ten aanzien van deze watertaken is dan ook iets waar gemeenten zorg voor moeten dragen.

Daarnaast geldt voor gemeenten – in lijn met de Omgevingsvisie NH2050 – dat zij op grond van de Provinciale Omgevingsverordening NH2020, Afdeling 6.6 rekening moeten houden met de gevolgen van klimaatverandering. Het artikel stelt dat ruimtelijke plannen en omgevingsplannen bij nieuwe ontwikkelingen rekening houden met risico's ten aanzien van klimaatverandering en mogelijke adaptatiemaatregelen inventariseren. Bij de toelichting van een ruimtelijke plan moet een beschrijving zitten van de wijze waarop in het plan rekening is gehouden met deze risico's. De beschrijving omschrijft tevens de maatregelen en voorzieningen die worden getroffen om de risico's te voorkomen of te beperken en de afweging die daarbij is gemaakt. De beschrijving wordt opgesteld na overleg met in ieder geval het waterschap in wiens beheergebied de ontwikkeling plaatsvindt.

Ook hebben gemeenten de afgelopen periode zogenaamde klimaatstresstesten uitgevoerd en hebben daarbij ook wateroverlast als gevolg van extreme neerslag meegenomen. Gemeenten zijn nu bezig met het opstellen van uitvoeringsprogramma's klimaatadaptatie en kunnen daarvoor bij het Rijk een bijdrage voor de uitvoering ontvangen (Impulsregeling Klimaatadaptatie). Wij hebben samen met de waterschappen de gemeenten ondersteund met kennis en expertise. Ook hebben wij tot aan het einde van deze coalitieperiode 3 miljoen euro beschikbaar gesteld in de Uitvoeringsregeling Klimaatadaptatie fysieke uitvoeringsprojecten. Deze regeling eindigt in 2023 (middelen zijn gekoppeld aan het coalitie akkoord gekoppeld aan klimaatadaptatie).

Tenslotte zal de uitwerking van de "basisveiligheidsniveaus Klimaatbestendige Nieuwbouw", borgen dat er bij nieuwbouw voldoende rekening wordt gehouden met zware regenval, maar ook hitte, droogte en overstromingen (zie vraag 3).

Vraag 6:

Wordt er in bouwplannen ook voldoende rekening gehouden met mogelijke bodemdaling?

Antwoord 6:

Ja,

Gemeenten hebben een inspanningsplicht om structurele grondwaterstandproblemen in het openbare gebied met zekere omvang te voorkomen of te beperken, dus ook bij bouwplannen.

Vraag 7:

Wordt er in de bouwplannen ook voldoende rekening gehouden met grondwater veranderingen?

Antwoord 7:

Ja, zie vraag 5 en 6.

Vraag 8:

Zijn er gebieden waar toekomstige woningbouw meer onzeker is dan andere en zo ja welke gebieden zijn dit?

Antwoord 8:

Ja.

De gevolgen voor de periode tot aan 2050 zijn in beeld gebracht en de samenwerkende overheden zijn nu bezig met het borgen en uitvoeren ervan (zie bovenstaande antwoorden).

Het advies van de [Deltacommissaris van 3 december](#) jongstleden aan de DG van BZK en I&W doelt op de gevolgen van klimaatverandering op de langere termijn (vooral na 2050). Voor de midden lange en langere termijn is nog niet duidelijk wat de gevolgen van klimaatverandering op toekomstige nieuwbouw en de daaraan gekoppelde vitale infrastructuur zal zijn. Dat de gevolgen van klimaatverandering ook Noord-Holland zullen gaan treffen is bekend. Onze provincie heeft een extra opgave omdat het omringd wordt door water en ermee dooraderd is. Er is de afgelopen jaren, samen met andere partijen hard gewerkt om beter inzichtelijk te krijgen wat die gevolgen zijn. Daarbij zijn de ambities van het Deltaprogramma, de NOVI en onze provinciale omgevingsvisie leidend geweest. Er is daarbij vooral gefocust op de gevolgen tot 2050 op basis van de KNMI klimaatscenario's van 2014. Huidig beleid, maar ook wet- en regelgeving is gericht op een vijftig jaar perspectief, zoals normering regionale keringen, primaire keringen, bouwsteennotitie Klimaatadaptatie Provincie Noord-Holland en de regionale klimaatstresstesten, intentie overeenkomst klimaatbestendige nieuwbouw MRA en Noord-Holland, woonakkoorden.

Afgelopen twee jaar is ook het langere termijnperspectief (2050-2100) als opgave in beeld gekomen, onder andere met het uitkomen van het IPCC rapport 2021 en de KNMI Klimaatsignalen. Wij zijn actief betrokken bij de onderzoeksprogramma's van het Deltaprogramma voor de langere termijn en hebben samen met betrokken partners een aantal onderzoeksprogramma's lopen die betrekking hebben op de gevolgen op die langere termijn. Voorbeelden van deze onderzoeken zijn: klimaatbestendig MRA (Resilience by Design), Toekomst bestendig Amsterdam Rijnkanaal/Noordzeekanaal, gebiedsprogramma IJsselmeer, Klimaatlandschap Noordzeekust/Binnenduintrand, Waddenbaai en het onderzoeksprogramma "Klimaat- en waterrobuust Laag-Nederland van nu naar 2100"

De tweede brief van de Deltacommissaris is vooral gericht op de middellange en langere termijn. Het beschrijft een opgave waar we dus al proactief op inzetten. Het vergt echter meer kennis, en ook meer afstemming met rijk en regio, om er een handelingsperspectief aan te kunnen koppelen en beter aan te geven waar welke ontwikkelingen onder welke voorwaarde gedaan kunnen worden. Hierbij is de inzet van ieders instrumentarium noodzakelijk. Wet- en regelgeving maakt het op dit moment nog niet mogelijk om de gevolgen van klimaatverandering op de langere termijn

te borgen in huidig beleid en regelgeving. Het in december gepubliceerde [PBLrapport Pilot planmonitor Novi 2021 Mogelijke toekomstige woon- en werklocaties: risico's voor kwetsbare gebieden](#), beschrijft dat er te weinig rekening wordt gehouden met risico's zoals overstromingsgevaar en dat huidige wet en regelgeving dat nu ook niet mogelijk maakt. Dit vergt tijd, meer kennis maar ook verbeeldingskracht, betrokkenheid van vele partijen en de samenleving in zijn algemeenheid. Hiervoor zullen we de komende periode duidelijk afspraken over rollen en nieuwe arrangementen dienen te maken.

Vraag 9:

Vraagt dit advies om een herijking van eerder aan de provinciale staten gepresenteerde plannen of cijfers?

Antwoord 9:

Ja.

De gevolgen van klimaatverandering zullen vooral na 2050 voor de provincie Noord-Holland fors zijn (zie beantwoording vraag 8). In 2024 eindigt voor deze coalitieperiode het huidige maatregelenpakket klimaatadaptatie en het bijbehorend budget. De urgentie neemt toe omdat zo vroeg mogelijk anticiperen uiteindelijk veel kosteneffectiever is.